

# О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 85

гр. София, 04.01.2018 г.

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 11**  
**състав**, в закрито заседание на 04.01.2018 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Петя Стоилова**

като разгледа дело номер **3332** по описа за **2017** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. АПК вр. с чл.13, ал.9 от Закона за енергетиката.

Образувано е по жалба на [фирма] срещу Решение №Ж-37/28.02.2017г. на Комисията за енергийно и водно регулиране /КЕВР/ в частта му по т. II.

След като разгледа направеното от жалбоподателя в съдебното заседание на 25.09.2017г. искане за отправяна на преюдициално запитване до съда на Европейския съюз, както и се запозна със становището на ответника във връзка с искането, постъпило на 18.10.2017г. и това но заинтересованото лице [фирма], постъпило по делото на 23.10.2017г., Административен съд София-град 11 състав преценява, че нормите на чл. 2, т. 3 и т. 5 от Директива 2009/72/ЕО не са достатъчно точни, ясни и безусловни, за да отговарят на изискванията за признаване на техния директен ефект. Нормите съдържат легални дефиниции на дейностите „пренос“ и „разпределение“, като разграничението само на пръв поглед е проведено на база нивото на напрежение на пренасяната електрическа енергия. За разрешаването на спора е необходимо изясняване на действителния смисъл на общностното право и по-конкретно на разпоредбата на член 2, т.3 и т.5 от Директива 2009/72/ЕО, във връзка с което намира за уместно да отправи до Съда на Европейския съюз преюдициално запитване относно тълкуването на същата.

По делото на 19.12.2017г. е постъпила молба от заинтересованото лице [фирма], с която е представена практика на АССГ и ВАС по аналогични казуси. Заинтересованото лице твърди, че за него ще настъпят значителни вреди от забавяне решаването на делото, поради спирането му до произнасяне на съда на Европейския съюз по преюдициалното запитване, но това възражение не отчита действието на чл.13, ал.9, изр. 2 и 3 от Закона за енергетиката, според което обжалването на Решенията на КЕВР не спира изпълнението им. Спирането е допустимо от съда по искане на заинтересованото лице, но само в конкретно изброени случаи, какъвто настоящият не е. По тези съображения и на основание чл.630 от ГПК съдът формулира съдържанието на преюдициалното запитване, както следва:

### Страни по делото:

1. Жалбоподател: [фирма] („ЕР Юг“), търговско дружество, учредено съгласно законодателството на Република Б.. Дружеството е титуляр на Лицензия № Л-140-07/13.08.2004 г., издадена от КЕВР, въз основа на която осъществява регламентираната от ЗЕ изключителна лицензионна дейност по разпределение на електрическа енергия през разпределителни мрежи за определената в лицензията обособена територия – Ю. Б.. В лицензионната територия на жалбоподателя ЕР Юг попада територията, на която се намират присъединени към електрическата мрежа обекти на заинтересованото лице [фирма] – „Пристанищен терминал Б. Запад“ и „Пристанищен терминал Б. Изток – 2“.

2. Ответник: Комисия за енергийно и водно регулиране („КЕВР“), независим специализиран държавен орган, който на основание чл. 10, ал. 1 ЗЕ осъществява регулирането на дейностите в енергетиката и във водоснабдяването и канализацията в Република Б.. КЕВР изпълнява функциите на регулаторен орган в Република Б. по смисъла на чл. 35 и сл. от Директива 2009/72/ЕО. Като част от правомощията си, на основание чл. 22, ал. 1, т. 1 ЗЕ, КЕВР разглежда жалби на ползватели на мрежи и съоръжения срещу оператори на преносни и разпределителни мрежи.

3. Заинтересовано лице: [фирма], търговско дружество, учредено съгласно законодателството на Република Б.. Предметът му на дейност е пристанищна дейност и свързаното с нея агентийско и търговско обслужване, техническо обслужване, спедиция, инвестиционна и инженерингова дейност, научно-развойна дейност, складова дейност, транспортна дейност, вътрешна и външна търговия, извършване на съпътстващи дейности в пристанищата за обществен транспорт и други дейности в областта на експлоатацията на пристанища и пристанищни услуги и всяка друга дейност, незабранена от закона. На дружеството е предоставена концесия върху обектите „Пристанищен терминал Б. Запад“ и „Пристанищен терминал Б. Изток – 2“, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Б..

### Предмет на делото:

Законосъобразността на Решение № Ж – 37/28.02.2017 г. на КЕВР („Решението“), в частта му по т. II, с която на основание чл. 22, ал. 1 и ал. 5 от Закона за енергетиката (ЗЕ), във връзка с чл. 147, ал. 2 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ) на жалбоподателя ЕР Юг са дадени следните задължителни указания:

1. Да преустанови начисляването на [фирма] на цена за пренос и достъп по разпределителна мрежа по извод „Ново пристанище“, ИТН 2755269;

2. Да извърши корекция на начислената цена за пренос и достъп по разпределителната мрежа на Б. за периода след изтичане на подаденото предизвестие за прекратяване на Договор за достъп и пренос на електрическа енергия № 610/30.9.2013 г. и

3. В десетдневен срок от получаване на процесното решение да уведоми КЕВР за предприетите действия по т. II.1 и т. II.2.

Искането на жалбоподателя ЕР Юг е съдът да отмени оспорения административен акт на основание чл. 13, ал. 9 от Закона за енергетиката (ЗЕ) във вр. с чл. 145 и чл. 146 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) поради липса на компетентност, съществени нарушения на административнопроизводствените правила, противоречие с материалноправни разпоредби на ЗЕ, Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия (Директива 2009/72/ЕО) и практиката на Съда на Европейския съюз (С.).

#### Фактите по спора:

Между ЕР Юг и „Б. П. Б.“ е сключен Договор № 610 от 30.09.2013 г. за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа. По силата на договора ЕР Юг предоставя на „Б. П. Б.“ мрежови услуги – достъп до електроразпределителната мрежа и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа, с цел снабдяване с електрическа енергия на обекти на [фирма], разположени на територията на Пристанище Б., описани в Приложение №1 към договора.

Спорът между жалбоподателя и заинтересованото лице възниква във връзка с кабелна линия 20 kV с диспечерско наименование „Ново пристанище“, присъединена на ниво средно напрежение 20kV към закрыта разпределителна уредба 20 kV на подстанция 110/20 kV „Рибари“, изводно поле №44.

Подстанция „Рибари“ е собственост на [фирма] (Е.). Кабелна електропроводна линия „Ново пристанище“ е държавна собственост, като е предоставена за стопанисване и управление на Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“. Електрическата енергия, доставяна в обекта на [фирма] от кабелна линия „Ново пристанище“, която се отнася за измервателна точка номер (ИТН) 2755269, се измерва чрез средства за търговско измерване (СТИ), собственост на оператора на разпределителната мрежа ЕР Юг, монтирани в изводно поле №44 на подстанция „Рибари“.

Съгласно Приложение №3 към Лицензия № Л-140-07/13.08.2004 г. местата на присъединяване на разпределителната мрежа на лицензианта ЕР Юг към електропреносната мрежа съвпадат с местата на измерване и предаване на енергията. С други думи, в тези точки електрическата енергия преминава от преносната мрежа на Е. в разпределителната мрежа на ЕР Юг. По отношение на подстанция „Рибари, тези места са определени като трансформатори №1 и №2 (20 kV) (вж. т. 91 от Приложение №3 към Лицензия № Л-140-07/13.08.2004 г.). Електрическата енергия постъпва от преносната мрежа при напрежение 110 kV (високо напрежение) и се преобразува чрез тези трансформатори на средно напрежение (20 kV), след което постъпва в закрыта разпределителна уредба 20 kV на подстанция „Рибари“. Средствата за търговско измерване на електрическата енергия, постъпваща от преносната мрежа на Е. в разпределителна мрежа на ЕР Юг, са монтирани непосредствено след тези трансформатори №1 и №2, на въводите (връзките) им към закрыта разпределителна уредба 20 kV (килия №26 и килия №39 на подстанция „Рибари“).

Между [фирма] и оператора на електропреносната мрежа [фирма] са сключени Договор за присъединяване на обект на клиент на електрическа енергия към преносната електрическа мрежа № ДГ-ПТ-20-176/17.9.2016 г., Договор за достъп №D.-001/24.01.2017 г. и Договор за пренос № Р.-001/24.01.2017г. Предмет на договорите е присъединяването, съответно предоставянето на мрежови услуги от Е. с цел снабдяване с електрическа енергия на обекта на [фирма], присъединен към подстанция „Рибари“ чрез кабелен електропровод „Ново пристанище“. На основание тези договори, Е. е монтирало собствени средства за търговско измерване на електрическата енергия, пренасяна чрез електропровод „Ново пристанище“. Поради това [фирма] счита, че обектът му вече е присъединен към електропреносната мрежа и ползва мрежови услуги от Е.. Нивото на напрежение, на което е присъединен процесният обект (20 kV), както и мястото на присъединяване (килия №44 (изв. „Ново пристанище“) на подстанция „Рибари“), остават без промяна.

С писмо с изх. № 700 от 06.10.2016 г. [фирма] прави искане до оператора на електроразпределителната мрежа ЕР Юг за прекратяване на Договор № 610 от 30.09.2013г. за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа по отношения на обекта, присъединен чрез електропровод „Ново пристанище“. Клиентът отправя едномесечно предизвестие, като се позовава на чл. 6, ал. 1 и чл. 55, т. 2 от Договора. Клаузата на чл. 6, ал. 1 от Договора предвижда, че в случай че мрежовият клиент преустанови ползването на услугите по договора, той има правото да прекрати действието му, считано от края на всеки календарен месец, следващ прекратяването на ползването на услугите, като изпрати писмено предизвестие до мрежовия оператор (ЕР Юг) най-малко 14 дни преди датата на прекратяването на договора. Разпоредбата на чл. 55, т. 2 от Договора предвижда, че договорът може да бъде прекратен по искане на мрежовия клиент с едномесечно писмено предизвестие.

Към момента на отправяне на предизвестията, като и след изтичане на едномесечния му срок, [фирма] продължава да ползва електрическа енергия в своя обект, присъединен към електрическата мрежа чрез извод „Ново Пристанище“ на подстанция „Рибари“. Приемайки, че обектът все още е присъединен към разпределителната мрежа, ЕР Юг продължава да начислява на [фирма] такси за достъп и пренос на електрическа енергия по електроразпределителната мрежа.

С оглед гореизложената фактическа обстановка, [фирма] подава жалба до КЕВР срещу ЕР Юг. В жалбата се твърди, че ЕР Юг няма основание да начислява такси за мрежови услуги след изтичането на срока на предизвестията за прекратяване на Договор № 610 от 30.09.2013г. В резултат на производството по жалбата, проведено по реда на Глава IX, Раздел I от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, КЕВР постановява оспореното Решение Ж-37/28.02.2017г., с което дава задължителни указания на ЕР Юг съгласно посоченото по-горе.

В хода на изясняване на делото от фактическа страна настоящият съд е приел заключението на вещото лице проф. д-р инж. В. К., което подробно обяснява от техническа гледна точка, изложения по-горе спор:

Според вещото лице, след влизане в сила на договорите за предоставяне на концесия върху „Пристанищен терминал Б. изток 2“ на 01.01.2012г. и върху „Пристанищен терминал Б. - Запад“ на 03.05.2013г., представляващи част от пристанище за обществен транспорт с национално значение „Б.“ и подписване на приемо-предавателните протоколи към двата договора от 04/05.01.2012г. (към първия) и от 24/25/26.04.2013г. (към втория), концесионерът [фирма] се обособява като самостоятелен клиент за хранване с електрическа енергия. Обектите за товарно-разтоварителни услуги на плавателни и сухопътни транспортни средства предоставени за ползване и експлоатация с договорите за предоставяне на концесия на [фирма] („Б.“) се хранват посредством следните съоръжения:

-кабелен електропровод (К.) 20 kV „Ново пристанище“ (“Нов кабел 20 kV“ п/с Рибари до ТП8 (Западен мол)“- публична държавна собственост, заведен като актив на Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ и предоставен на концесионера с приемо-предавателен протокол), присъединен към килия № 44 на подстанция п/ст „Рибари“ 110/20 kV, собственост на „Е. системен оператор“ (Е.) ЕАД, за електрохранването на Терминал Б. Изток 2;

-К. 20 kV „К.“, присъединен към килия № 41 на п/ст „Рибари“ 110/20 kV, собственост на Е., за електрохранването на Терминал Б. Запад;

Видно от тази схема от ПС „Рибари“ до обект [фирма] излизат само двата кабелни електропровода (К.): К. „К.“ (присъединен към килия № 41) и К. „Ново пристанище“ (присъединен към килия № 44), който съгласно Писмото №18-00-27-2/18.08.2017г. на Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ се идентифицира като „Нов кабел“ 20 kV (п/с Рибари до ТП8 (Западен мол)“. Двете наименования К. „Ново пристанище“ и К. „Нов кабел 20 kV“, които осъществяват връзка между п/с Рибари и ТП8 (Западен мол)“ се отнасят за един и същ К.. Тази идентификация се установява от данните в Писмо №18-00-27-2/18.08.2017г. на Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ във връзка с приложената Еднолинейна схема 20 kV [фирма]. К. 20 kV „Взема от Рибен цех-резерва“, присъединен към електроразпределителната мрежа на „Е.“ („ЕР Юг“) ЕАД, с който се осигурява резервното хранване на Терминал Б. Запад. Този К. не е обект на делото, доколкото не е обект на решението на КЕВР, което се обжалва.

Към настоящия момент [фирма] е присъединено към електропреносната мрежа средно напрежение към преносния оператор [фирма] за своите обекти на „Пристанищен терминал Б. изток 2“ и Пристанищен терминал Б. Запад“ чрез електропровод 20 kV „Ново пристанище“ (“Нов кабел 20 kV п/с Рибари до ТП8 (Западен мол)“-към килия № 44 на подстанция „Рибари“ и кабелен електропровод 20 kV „К.“ към килия № 41 на подстанция „Рибари“.

Всички електрически съоръжения от пристанищната инфраструктурата на територията, концесионирана от [фирма] са публична държавна собственост, включени в инвентарната книга на ДП „Пристанищна инфраструктура“ и на основание на договорите за концесия са предоставени за ползване и поддръжка на Б. порт Б., което се потвърждава от подписаните приемо – предавателни протоколи към двата договора за концесия и от Приложение №2.3. към договорите за концесия – Списъци на пристанищната инфраструктура и съоръжения – публична държавна собственост за предоставяне на концесия, разположени в Пристанищен терминал Б. запад и изток, записани в активите на ДП „Пристанищна инфраструктура“.

Кабелен електропровод (КЕ) с диспечерско наименование „Ново пристанище“ („Нов кабел 20 kV“) е присъединен към извод № 44 в п/ст 110/20kV с диспечерско наименование „Рибари“ на ниво на напрежение 20 kV (20 киловолта). Тази номинална стойност се класифицира като „средно напрежение“ (вж. §1, т. 15 от Допълнителните разпоредби на Правилата за управление на електроразпределителните мрежи).

Подстанция 110/20 kV „Рибари“ е част от електропреносната мрежа и е собственост на независимия преносен оператор [фирма], което се удостоверява от доказателствата за собственост, представени от [фирма] с молбата по делото от 06.07.2017г., а именно – Акт за държавна собственост №2561/01.06.2002г., Разделителен протокол от 27.11.2000г. и Констативен нотариален акт по документи, вписан в Служба по вписванията - Б. с дв. вх. рег. №4360/19.04.2017 г., том 11, акт №57 и кадастралните скици на поземлен имот №15-328729-11.07.2017г. за поземлен имот с идентификатор 07079.659.47, и за сгради с идентификатор 07079.659.47.1. и 07079.659.47.2 – скици №15-328732-11.07.2017г. и №15-328733-11.07.2017г., издадени от Службата по геодезия, картография и кадастър – [населено място]; също и Протокол №71-2013 за решенията на [фирма] – Единоличен собственик на [фирма] и [фирма] от 11.12.2013г. заедно с Приложение №1А – „Недвижими имоти, които преминават от Н. ЕАД към Е. ЕАД“, представени по делото от Б..

Процесният обект на Б. [фирма], а именно Пристанищен терминал „Б.-изток 2“ и Пристанищен терминал „Б.-запад“ (части от пристанище Б.) е присъединен както следва:

- Към килия №44 (изв „Ново пристанище“) на уредба 20kV на п/ст „Рибари“ чрез кабелен електропровод 20kV „Ново пристанище“
- Към килия №41 (изв. „К.“) на уредба 20kV на п/ст „Рибари“ чрез кабелен електропровод 20kV „К.“
- Към килия №37 на уредба 20kV на п/ст „Рибари“ чрез кабелен електропровод 20kV „Парова централа“ (собственост на ЕР ЮГ)

Съгласно чл. 6 от Договор за присъединяване на обект на клиент към преносната електрическа мрежа № ДГ-ПТ-20-176/17.09.2016 г. границата на собственост е мястото на присъединяване на кабелните крайници (глави) на кабелен електропровод (КЕ) 20 kV „К.“ и КЕ 20 kV „Ново пристанище“ към електрическите съоръжения съответно в килия №41 и №44 от ЗРУ (закрита разпределителна уредба) 20 kV на п/ст „Рибари“, собственост на Е.. Там са разположени и електромерите на Е.. Следователно, фактичката граница между присъединителните съоръжения на Б. и Е. е мястото на присъединяване на крайни кабелни муфи (крайници) на К. 20 kV „Ново пристанище“ („Нов кабел 20 kV“) и „К.“, публична държавна собственост, (активи на ДП „Пристанищна инфраструктура“ съгласно инвентарна книга), предоставени за ползване на Б. П. Б. ЕАД във връзка с предоставената концесия.

Съгласно т. 91 и т. 92 от Приложение №3 към Лицензия №Л-140-07/13.08.2004 г. за разпределение на електрическа енергия, мястото на присъединяване на електроразпределителната мрежа на ЕР Юг към преносната мрежа, съответно мястото на измерване и предаване на ел. енергия в п/ст „Рибари се определя като Т. №1 20 kV и Т. №2 20 kV. С други думи, фактичката граница, където енергията се предава от Е. на ЕР Юг, са трансформаторите, чрез които електрическата енергия се преобразува от ниво на напрежение 110 kV на 20 kV. Там са разположени и електромерите на Е..

Непосредствено след тези трансформатори (на страна 20 kV) са монтирани и средствата за търговско измерване на ел. енергията, която постъпва от електропреносната мрежа в електроразпределителната мрежа на ЕР Юг. Следователно фактичката (измервателната) граница между ЕР Юг и Е. е точката, в която електрическата енергия се преобразува от 110 kV на 20 kV.

От гледна точка на собствеността, фактическата граница между съоръженията, собственост на Е. ЕАД и съоръженията, собственост на ЕР ЮГ в п/ст „Рибари са крайните кабелни глави на съответните електропроводи 20kV, собственост на ЕР ЮГ и захранващи обектите на клиентите на ЕР Юг на територията на [населено място]. Чрез тези кабелни глави (т.е. физическите краища на съответните кабели) електропроводите с ниво на напрежение 20kV са присъединени към уредба 20kV на п/ст „Рибари“. В случая няма фактическа граница между съоръжения на Е. и ЕР Юг на мястото на присъединяването на кабелни електропроводи „К.“ и „Ново пристанище“ в подстанция „Рибари“, защото те не са собственост на ЕР Юг, а са публична държавна собственост, предоставена на концесия на [фирма], а подстанцията е собственост на Е.. Обектите на потребителя [фирма] са пряко присъединени чрез кабели 20 kV („К.“ и „Ново пристанище“) към подстанция „Рибари“, която подстанция е част от електропреносната мрежа, и се захранват с електрическа енергия чрез прякото им присъединяване към подстанцията с кабели 20 kV. Обектите на потребителя [фирма] нямат директна връзка с кабели, част от електроразпределителната мрежа, собственост на Е. (ЕР Юг). За килии, които захранват кабелните електропроводи на ЕР Юг, фактическата граница е по принцип точката на присъединяване на крайни кабелни муфи на електропроводи, собственост на ЕР Юг.

По делото са представени фактури, издадени от Е. на Б. за услугите достъп и пренос по преносната мрежа. Б. П. Б. ЕАД е заплатило на [фирма] такса за присъединяване по договор за присъединяване № ДГ – ПТ – 20 – 176/17.09.2016г. и ежесечно заплаща на [фирма] цена достъп и цена пренос по електропреносната мрежа за електрическата енергия, доставена на Б. по кабелен електропровод „К.“, присъединен към килия № 41 и кабелен електропровод „Ново пристанище“, присъединен към килия № 44 на подстанция „Рибари“. Цените за мрежовите услуги достъп и пренос по електропреносната мрежа се заплащат от Б. на Е. на основание на сключените между тях договор за достъп № D.-001/24.01.2017 г. и Договор за пренос № P.-011/24.01.2017 г.

С техническите съоръжения – кабелен електропровод KE 20 kV „Ново пристанище“ („Нов кабел 20 kV п/с Рибари до ТП8 (3..мол)“ не се доставя и не се пренася електрическа енергия до друг потребител, освен до [фирма].

### **Правни доводи на страните по делото във връзка с предмета на преюдициалното запитване**

**А. Позиция на жалбоподателя ЕР Юг:**

В съдебното производство ЕР Юг твърди, че [фирма] продължава да използва електропровод „Ново пристанище“ и обектът му да се захранва от него. В жалбата са подробно развити съображения, че определящо за разграничението между преносна и разпределителна електрически мрежи е нивото на напрежение, като „преносна мрежа“ се отнася до електроенергия със свръхвисоко и високо напрежение, а „разпределителна мрежа“ осигурява транспортирането на електроенергия с високо, средно и ниско напрежение. В тази връзка ЕР Юг поддържа, че именно нивото на напрежение е критерият за разграничение между лицензионните дейности пренос и разпределение на електрическа енергия, възприет от Общностното право, както и от Съда на Европейския съюз в Решение от 22.05.2008 г. по дело С-439/06. Жалбоподателят твърди, че определението за „пренос“ на електрическа енергия съгласно §1, т. 44 във връзка с т. 20 от ДР на ЗЕ противоречи на определението на същото понятие по чл. 2, т. 3 от Директива 2009/72/ЕО. Поради това, ЕР Юг поддържа, че: 1) разпоредбите на чл. 2, т. 3 Директива 2009/72/ЕО се ползват с директен ефект (непосредствено действие); 2) съответните разпоредби от вътрешното законодателство следва да се тълкуват в светлината на Общностното право, което води до извода, че предоставянето на мрежови услуги на ниво средно напрежение е елемент от дейността по разпределение на електрическа енергия и 3) в съответствие с принципа за предимство на Общностното право, съответните разпоредби от вътрешното законодателство не следва да се прилагат, в случай че противоречат на норми от правото на ЕС.

Въз основа на посочените доводи, ЕР Юг застъпва тезата, че договорът за достъп и пренос по разпределителната мрежа между него и [фирма] не може да бъде прекратен, докато процесният обект продължава да е присъединен към електроразпределителната мрежа и клиентът продължава да използва мрежови услуги на ниво средно напрежение.

В допълнение, жалбоподателят посочва, че по силата на чл. 104а, ал. 1 ЗЕ и чл. 104, ал.1 ЗЕ крайните клиенти (какъвто е [фирма]), използват електрическата мрежа, към която са присъединени, въз основа на публично известни общи условия. Поради това дори да се приеме, че индивидуалният договор за достъп и пренос между ЕР Юг и [фирма] е прекратен, това не води до отпадане на основанието за заплащане на мрежови услуги, тъй като то възниква по силата на закона от самия факт на присъединяването на крайния клиент към съответната мрежа, а не въз основа на правна сделка. Щом като обектът на [фирма] е присъединен на ниво средно напрежение, следва да се приеме, че този обект е присъединен към електроразпределителната мрежа на ЕР Юг. Поради това заинтересованото лице следва да заплаща цената на съответните мрежови услуги в полза на жалбоподателя. Този извод според ЕР Юг се потвърждава и от разпоредбата на чл. 29, ал. 3 от Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ), според която клиентите, присъединени към електроразпределителната мрежа, дължат утвърдени от КЕВР цени за достъп до електропреносната мрежа, за пренос по електропреносната мрежа, за достъп и пренос по електроразпределителната мрежа, други мрежови услуги за съответния ценови период, които заплащат на оператора на електроразпределителната мрежа (в случай че съответният клиент не се снабдява от краен снабдител или доставчик от последна инстанция).



На следващо място, ЕР Юг твърди, че клиенти, чиито обекти вече са присъединени към електроразпределителната мрежа, нямат право по свое усмотрение да поискат присъединяване към електропреносната мрежа, извън случаите, изчерпателно посочени в чл. 4, ал. 1 от Наредба №6 от 24.02.2014 г. за присъединяване на обекти на производители и клиенти към преносната и разпределителната мрежа. Също така, според жалбоподателя операторът на електропреносната мрежа (Е.) няма право да присъединява към електропреносната мрежа клиенти на ниво средно напрежение, както и да предоставя мрежови услуги на такива клиенти, тъй като тези дейности попадат в обхвата на дейността разпределение на електрическа енергия, за която ЕР Юг притежава изключителна лицензия за съответната територия, на която е разположено пристанище Б.. В този смисъл се твърди, че единствено ЕР Юг има право да предоставя мрежови услуги на клиенти, присъединени на ниво средно напрежение, на територията на Ю. Б., защото само то притежава лицензия за осъществяване на тази дейност на тази територия.

#### Б. Позиция на заинтересованото лице [фирма]:

Заинтересованото лице [фирма] поддържа, че обектите на [фирма] са директно присъединени към електропреносната мрежа в електрическа подстанция „Рибари“. Подстанцията е собственост на Е., като обектът на заинтересованото лице е присъединен чрез кабелен електропровод 20 kV, който е държавна собственост и е отдаден на концесия на [фирма]. Заинтересованото лице твърди, че доколкото нито подстанцията, нито присъединителните съоръжения са собственост на ЕР Юг, те не са елементи от електроразпределителната мрежа. С оглед на това се поддържа, че не са налице условията по лицензията на ЕР Юг за осъществяване на услугите достъп и пренос през електроразпределителната мрежа, респективно за начисляване на цени за такива услуги.

[фирма] поддържа още, че твърдението на жалбоподателя, че „Б. П. Б.“ няма право да се присъединява към преносната мрежа на Е. е неоснователно, тъй като ЗЕ не съдържа забрана за пряко присъединяване на клиент към преносната мрежа.

На следващо място, [фирма] твърди, че „съгласно легалните дефиниции на т. 20 и т. 22 от §1 от Допълнителните разпоредби на ЗЕ, нивото на напрежение, а именно – средно напрежение, не е разграничителен критерий за присъединяване към едната или другата мрежа, доколкото съоръженията за средно напрежение се съдържат като елемент на мрежите и в двете дефиниции“

#### В. Позиция на ответника по жалбата КЕВР:

Макар в оспореното решение на КЕВР да не се съдържа изрично извод относно това към коя мрежа е присъединен обектът на [фирма], от представеното по делото извлечение от Протокол №37 от 28.02.2017 г. е видно, че въпросът дали обектът на Б. е присъединен към мрежата на Е. или към тази на ЕР Юг несъмнено е бил обсъден от комисията при постановяване на решението. В резултат на обсъждането, мнозинството от членовете на КЕВР е приело, че процесният обект вече е присъединен към електропреносната мрежа на Е., въпреки застъпеното от един от нейните членове – г-жа С. Т., становище в обратния смисъл. Въз основа на този извод на мнозинството е отхвърлено възражението на ЕР Юг, че обектът на [фирма] продължава да се снабдява с електрическа енергия от разпределителната мрежа на ЕР Юг, поради което не са били налице условията за едностранно прекратяване от клиента на Договор за достъп и пренос по разпределителната мрежа № 610 от 30.09.2013г. Именно поради това според административния орган не е имало пречка договорът между ЕР Юг и [фирма] да бъде прекратен по силата на отправеното предизвестие, което е обусловило и диспозитива на решението в обжалваната част.

Този извод се потвърждава и от позицията на процесуалния представител на КЕВР в откритото съдебно заседание, проведено на 05.06.2017 г., който заявява, че „в случая се касае за потребител на електрическа енергия, който е пряко присъединен в подстанция на Е.“. Следователно КЕВР също застъпва теза, сходна с тази на заинтересованото лице – че обектът на [фирма] е присъединен към електропреносната мрежа, тъй като съоръженията, захранващи обекта на клиента, са присъединени пряко към подстанция, собственост на Е..

Въз основа на изложеното, може да се обобщи, че тезата на заинтересованото лице [фирма] и ответникът по жалбата КЕВР е, че критерий за разграничението между дейностите пренос и разпределение на електрическа енергия, съответно между електроразпределителна и електропреносна мрежа, е на кого принадлежи собствеността върху съответните електрически уредби и съоръжения, към които пряко са присъединени електрическите уредби на клиента – дали на преносния или на разпределителния оператор. Тази теза се противопоставя на тезата на жалбоподателя ЕР Юг, че разграничителен критерий между двата вида електрически мрежи следва да бъде типа лицензионна дейност, така както е дефинирана от Директива 2009/72/ЕО на база нивото на напрежение при което се предоставят услугите достъп и пренос.

Според настоящия съд, за да бъде разрешен спора в съответствие с Общностното право, се налага тълкуване на разпоредбите на Директива 2009/72/ЕО, с цел изясняване на съотношението между дейностите пренос и разпределение на електрическа енергия, съответно между електропреносна и електроразпределителна мрежа.

## **Приложими нормативни разпоредби**

### **Национално право**

ЗАКОН ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА (ЗЕ) (Обн. - ДВ, бр. 107 от 09.12.2003 г.; изм., бр. 18 от 05.03.2004 г.; в сила от 05.03.2004 г.; изм. и доп., бр. 18 от 25.02.2005 г.; в сила от 20.01.2005 г.; изм., бр. 95 от 29.11.2005 г.; в сила от 01.03.2006 г.; бр. 30 от 11.04.2006 г.; в сила от 12.07.2006 г.; изм. и доп., бр. 65 от 11.08.2006 г.; в сила от 11.08.2006 г.; бр. 74 от 08.09.2006 г.; в сила от 08.09.2006 г.; изм. бр. 49 от 19.06.2007 г.; изм. и доп., бр. 55 от 06.07.2007 г., в сила от 06.07.2007 г.; изм., бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 01.03.2008 г.; изм., бр. 36 от 04.04.2008 г.; изм. и доп., бр. 43 от 29.04.2008 г.; доп., бр. 98 от 14.11.2008 г., в сила от 14.11.2008 г.; изм., бр. 35 от 12.05.2009 г., в сила от 12.05.2009 г.; изм. и доп., бр. 41 от 02.06.2009 г.; изм. и доп., бр. 42 от 05.06.2009 г.; изм., бр. 82 от 16.10.2009 г., в сила от 16.10.2009 г.; изм., бр. 103 от 29.12.2009 г.; изм. и доп., бр. 54 от 16.07.2010 г., в сила от 16.07.2010 г.; изм., бр. 97 от 10.12.2010 г., в сила от 10.12.2010 г.; изм. и доп., бр. 35 от 03.05.2011 г., в сила от 03.05.2011 г.; доп., бр. 47 от 21.06.2011 г., в сила от 21.06.2011 г.; изм., бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 01.07.2012 г.; изм. и доп., бр. 54 от 17.07.2012 г., в сила от 17.07.2012 г.; изм., бр. 82 от 26.10.2012 г., в сила от 26.11.2012 г.; изм., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; доп., бр. 20 от 28.02.2013 г., в сила от 28.02.2013 г.; доп. бр. 23 от 08.03.2013 г., в сила от 08.03.2013 г.; изм. и доп., бр. 59 от 05.07.2013 г., в сила от 05.07.2013 г.; изм., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г.; изм., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г.; изм., бр. 14 от 20.02.2015 г.; изм. и доп., бр. 17 от 06.03.2015 г., в сила от 06.03.2015 г.; изм. и доп., бр. 35 от 15.05.2015 г., в сила от 15.05.2015 г.; доп., бр. 48 от 27.06.2015 г., в сила от 30.06.2015 г.; изм. и доп., бр. 56 от 24.07.2015 г., в сила от 24.07.2015 г.; изм. и доп., бр. 42 от 03.06.2016 г.; изм. и доп., бр. 47 от 21.06.2016 г.; изм. и доп., бр. 105 от 30.12.2016 г.; доп., бр. 51 от 27.06.2017 г.; изм., бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г.)

а) норми на ЗЕ, уреждащи упражняването на дейностите пренос и разпределение на електрическа енергия:

Чл. 39. (И.. и доп. - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.; доп., бр. 17 от 2015 г., в сила от 06.03.2015 г.) (1) Дейностите, подлежащи на лицензиране по този закон, са:

(...)

2. пренос на електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ;

3. разпределение на електрическа енергия или природен газ;

(...)

(2) С лицензията се разрешава осъществяване на някои от дейностите по ал. 1 при посочените в нея условия и е неразделна част от решението за издаването ѝ.

Чл. 43 (1) На територията на страната се издава само една лицензия за:

1. (изм. - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) пренос на електрическа енергия;

(...)

(2) За една обособена територия се издава само една лицензия за:

1. разпределение на електрическа енергия или на природен газ ...;

Чл. 44. (...)

(3) (И.. - ДВ, бр. 74 от 2006 г.) На лицата, на които е издадена лицензия за разпределение на електрическа енергия, не се издават лицензии за други дейности, подлежащи на лицензиране по този закон.

Чл. 82. (И.. - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) (1) Всички електроенергийни обекти на територията на страната се свързват и функционират в единна електроенергийна система с общ режим на работа и с непрекъснат процес на производство, преобразуване, пренос, разпределение и потребление на електрическа енергия.

(2) (И.. изцяло - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) Електроенергийната система обхваща енергийните обекти за производство на електрическа енергия, електропреносната мрежа, отделните електроразпределителни мрежи и електрическите уредби на клиентите.

Чл. 86. (1) Преносът на електрическа енергия се осъществява от оператора на електропреносната мрежа, получил лицензия за пренос на електрическа енергия и сертифициран по реда на глава осма "а", раздел I.

Чл. 88. (1) Разпределението на електрическа енергия и експлоатацията на електроразпределителните мрежи се осъществяват от оператори на електроразпределителни мрежи - **собственици на такива мрежи** на обособена територия, лицензирани за извършване на разпределение на електрическа енергия за съответната територия.

Чл. 89. За лицензионната територия, обхваната от електроразпределителната мрежа, операторът на електроразпределителната мрежа осигурява:

1. разпределение на електрическата енергия, постъпваща в електроразпределителната мрежа;

2. непрекъснатост на електроснабдяването и качество на доставяната електрическа енергия;

3. управление на електроразпределителната мрежа;

4. поддържане на електроразпределителната мрежа, обектите и съоръженията и на спомагателните мрежи в съответствие с техническите изисквания;

5. разширяване, реконструкция и модернизация на електроразпределителната мрежа и на спомагателните мрежи, съобразено с изискванията за опазване на околната среда, енергийна ефективност и ефективно използване на енергията;

6. измерване на електрическата енергия в електроразпределителната мрежа;

7. други услуги, свързани с лицензионната дейност.

Чл. 104. (И.. - ДВ, бр. 74 от 2006 г., в сила от 01.07.2007 г.; изм., бр. 55 от 2007 г., в сила от 06.07.2007 г.; изм., бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) (1) (И.. изцяло - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) Ползвателите на съответната мрежа, с изключение на крайните клиенти, уреждат чрез сделка взаимоотношенията с оператора на електропреносната и/или електроразпределителната мрежа за ползване на мрежата, за достъп до мрежата и за преноса на количествата електрическа енергия, постъпили в мрежата или потребени от нея.

(...)

(3) (И.. - ДВ, бр. 55 от 2007 г., в сила от 06.07.2007 г.; изм., бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) Редът, условията и съотношението в заплащането на цените по ал. 1 от ползвателите на съответните мрежи се определят в правилата за търговия с електрическа енергия.

Чл. 104а. (Нов - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) (1) Крайните клиенти използват електропреносната или съответната електроразпределителна мрежа, към която са присъединени, при публично известни общи условия.

(3) Операторът на електропреносната или на съответната електроразпределителна мрежа публикува общите условия най-малко в един централен и един местен всекидневник.

(4) Публикуваните общи условия влизат в сила за крайните клиенти без изрично писмено приемане.

Чл. 118. (И.. - ДВ, бр. 74 от 2006 г., в сила от датата на вписване в Търговския регистър на решението за преобразуването на "Национална електрическа компания" - ЕАД, но не по-късно от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република Б. към Европейския съюз; изм., бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) (1) (И.. - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) Операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителните мрежи **са длъжни да осигурят достъп при условията на равнопоставеност до електропреносната и електроразпределителните** мрежи на ползвателите на съответната мрежа.

(2) (И.. - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) Операторът на електропреносната мрежа, съответно оператор на електроразпределителна мрежа, **може да откаже достъп**, в случай че предоставянето на достъпа би довело до нарушаване на техническите условия и сигурността на мрежите или до влошаване на условията за снабдяване на други ползватели.

#### Допълнителни разпоредби

§ 1. (И.. и доп. - ДВ, бр. 55 от 2007 г., в сила от 06.07.2007 г.; доп., бр. 41 от 2009 г.; изм., бр. 35 от 2011 г., в сила от 03.05.2011 г.; изм. и доп., бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.; изм., бр. 17 от 2015 г., в сила от 06.03.2015 г.; изм. и доп., бр. 35 от 2015 г., в сила от 15.05.2015 г.; изм. и доп., бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.; изм., бр. 105 от 2016 г.) По смисъла на този закон:

(...)

15. „Достъп“ е правото за използване на преносната мрежа и/или разпределителните мрежи за пренос на електрическа енергия или природен газ срещу заплащане на цена и при условия, определени с наредба.

19. „Електрическа уредба“ е съвкупност от машини, съоръжения и апарати, предназначена за пренасяне, преобразуване и разпределение на електрическа енергия.

20. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2006 г., в сила от 08.09.2006 г.; изм., бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) „**Електропреносна мрежа**“ е съвкупност от електропроводи и електрически уредби, които служат за **пренос, трансформиране на електроенергията от високо на средно напрежение и преразпределение на електроенергийни потоци.**

21. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2006 г., в сила от 08.09.2006 г.) „Електропроводи“ са въздушни или кабелни съоръжения за свързване на електрически уредби, предназначени за пренос, транзитиране или разпределение на електрическа енергия, които съответстват на „линейни инженерни мрежи на електроснабдяването“ по смисъла на Закона за устройство на територията.

22. (изм. - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) **„Електроразпределителна мрежа“** е съвкупност от електропроводи и електрически уредби с **високо, средно и ниско напрежение**, която служи за разпределение на електрическа енергия.

27б. (нова - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) „Клиент“ е клиент на едро или краен клиент на енергия или природен газ, включително предприятие за природен газ, което купува природен газ.

27г. (нова - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) „Краен клиент“ е клиент, който купува електрическа енергия или природен газ за собствено ползване.

33. (изм. изцяло - ДВ, бр. 35 от 2011 г., в сила от 03.05.2011 г. ; изм., бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) „Място на присъединяване към електрическата мрежа“ е всяка от точките в конструкцията на преносната или разпределителната електрическа мрежа, към която са свързани съоръженията за присъединяване на един или повече клиенти или производители.

34а. „Оператор на преносна мрежа“ е: а) лице - оператор на електропреносна мрежа, което осъществява пренос на електрическа енергия по електропреносна мрежа и отговаря за нейната експлоатация, поддръжка и развитие на дадена територия и за взаимовръзките ѝ с други мрежи, както и за осигуряването в дългосрочен план на способността на мрежата да покрива разумни искания за пренос на електрическа енергия.“;

34б. „Оператор на разпределителна мрежа“ е: а) лице - оператор на електроразпределителна мрежа, което осъществява разпределение на електрическа енергия по електроразпределителна мрежа и отговаря за функционирането на електроразпределителна мрежа, за нейната поддръжка, развитието ѝ на дадена територия и за взаимовръзките ѝ с други мрежи, както и за осигуряването в дългосрочен план на способността на мрежата да покрива разумни искания за разпределяне на електрическа енергия...“;

41а. (нова - ДВ, бр. 74 от 2006 г., в сила от 1.07.2007 г.; изм. изцяло, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) „Ползвател на мрежата“ е: а) физическо или юридическо лице - ползвател на електропреносна и/или електроразпределителна мрежа, доставящо електрическа енергия в електропреносната и/или електроразпределителна мрежа или снабдявано от такава мрежа;

41б. (нова - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) „Потребител на енергийни услуги“ е: а) (изм. - ДВ, бр. 35 от 2015 г., в сила от 15.05.2015 г.) краен клиент, който купува енергия или природен газ, и/или б) ползвател на преносна и/или разпределителна мрежа за снабдяването му с енергия или природен газ.

44. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2006 г., в сила от 08.09.2006 г.) **„Пренос“** на електрическа и топлинна енергия или природен газ, нефт и нефтопродукти“ е транспортиране на електрическата или топлинната енергия или природния газ, нефта и нефтопродуктите през преносната мрежа или тръбопровод;

49. **„Разпределение“** е транспортиране на електрическа енергия или природен газ през разпределителните мрежи.

б) Норми от ЗЕ, уреждащи статута и правомощията на КЕВР

Чл. 10. (И.. и доп. - ДВ, бр. 17 от 2015 г., в сила от 06.03.2015 г.) (1) (И.. - ДВ, бр. 18 от 2005 г., в сила от 20.01.2005 г.; изм., бр. 17 от 2015 г., в сила от 06.03.2015 г.) Регулирането на дейностите в енергетиката и във водоснабдяването и канализацията се осъществява от Комисия за енергийно и водно регулиране, наричана по-нататък „комисията“.

(2) Комисията е независим специализиран държавен орган - юридическо лице, със седалище С..

Чл. 21. (И.. и доп. - ДВ, бр. 18 от 2005 г., в сила от 20.01.2005 г.; изм. и доп., бр. 74 от 2006 г.; изм., бр. 35 от 2011 г., в сила от 03.05.2011 г.; изм. изцяло, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.; изм. и доп., бр. 59 от 2013 г., в сила от 05.07.2013 г.; изм., бр. 17 от 2015 г., в сила от 06.03.2015 г.; изм. и доп., бр. 35 от 2015 г., в сила от 15.05.2015 г.; доп., бр. 56 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 105 от 2016 г.) (1) (И.. - ДВ, бр. 17 от 2015 г., в сила от 06.03.2015 г.) Комисията за енергийно и водно регулиране:

(...)

3. приема подзаконовите нормативни актове, предвидени в този закон;

9. по предложение на енергийните предприятия приема правила за търговия с електрическа енергия и правила за търговия с природен газ, както и технически правила на съответните мрежи и системи, включващи правила за сигурност и надеждност, контролира спазването им и извършва преглед и контрол на резултатите от минали периоди;

13. определя правилата за достъп до електропреносната и газопреносната мрежа, съответно до електроразпределителната и газоразпределителната мрежа и съоръженията за съхранение на природен газ, включително норми за качество на услугите и доставките, и при необходимост ги преразглежда с оглед осигуряване на ефективен достъп;

14. по предложение на оператора на преносната мрежа, съответно оператора на разпределителна мрежа взема решение относно принадлежността на електропроводите, топлопроводите и газопроводите и прилежащите им уредби към преносните или разпределителните мрежи и дава задължителни предписания за изкупуването им и/или за предоставяне на достъп до тях;

42. упражнява контрол в случаите, предвидени в този закон;

(...)

Чл. 13. (И.. - ДВ, бр. 18 от 2005 г., в сила от 20.01.2005 г.; доп., бр. 74 от 2006 г., в сила от 08.09.2006 г.; изм., бр. 54 от 2010 г., в сила от 16.07.2010 г.; изм. и доп., бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.; изм. изцяло, бр. 17 от 2015 г., в сила от 06.03.2015 г.; изм., бр. 35 от 2015 г., в сила от 15.05.2015 г.; доп., бр. 105 от 2016 г.) (...)

(9) Решенията, включително мълчаливият отказ на комисията, се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението на решението. Искането за спиране изпълнението на оспорено по съдебен ред решение е недопустимо, освен по отношение на решения, с които се налагат санкции, решения за прекратяване и отнемане на лицензии и решения за отнемане на сертификати за независимост на оператори на преносни мрежи.

Чл. 22. (И.. - ДВ, бр. 18 от 2005 г., в сила от 20.01.2005 г.; изм. изцяло, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) (1) Комисията разглежда жалби на:

1. ползватели на мрежи и съоръжения срещу оператори на преносни и разпределителни мрежи, добивни предприятия, оператори на съоръжения за съхранение на природен газ и оператори на съоръжения за втечен природен газ, свързани с изпълнението на задълженията им по този закон, и на потребители срещу В и К оператори, свързани с предмета на регулиране по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги.

(...)

(5) В случаите, когато комисията приеме жалба за основателна, тя с решението дава задължителни указания по прилагането на закона.

Чл. 76. (Доп. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., в сила от 16.07.2010 г.; изм. и доп., бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) (1) Комисията контролира съответствието на извършваните лицензионни дейности с условията на издадените лицензии.

(2) Комисията извършва превантивен, текущ и последващ контрол.

(3) Комисията извършва превантивен контрол в процедурите по издаване на лицензии по този закон.

(4) Комисията текущо контролира съответствието на изпълнението на лицензионната дейност с условията на лицензията, включително:

2. (доп. - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) изпълнението на задълженията за предоставяне на достъп до мрежите, до съоръженията за съхранение и услуги по временно съхранение на природен газ, както и правилното прилагане на условията за предоставяне на достъп;

8. (изм. - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) проверки на основателността на жалби и сигнали срещу енергийните предприятия, включително за договорни нарушения, неизпълнение на задължения за присъединяване на производители и клиенти към мрежите или прекъсване на снабдяването с енергия или природен газ;

13. (предишна т. 9 - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) други условия, посочени в лицензията.

(...)

(5) Комисията извършва последващ контрол върху изпълнението на дадените препоръки и предписания на лицензиантите.

ПРАВИЛА ЗА ТЪРГОВИЯТА С ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ, ИЗДАДЕНИ ОТ КЕВР (обн., ДВ, бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. и доп., бр. 39 от 9.05.2014 г., бр. 90 от 20.11.2015 г., в сила от 20.11.2015 г.).

Чл. 11. (И.. - ДВ, бр. 39 от 2014 г.; изм., бр. 90 от 2015 г., в сила от 20.11.2015 г.)

Договорите на пазара на електрическа енергия са:

1. договор за достъп до електропреносната мрежа и предоставяне на системни услуги;
2. договор за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа;
3. договори за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа.

(...)

Чл. 12. (1) Предмет на договорите по чл. 11, т. 1 е предоставянето на услугата „достъп до електропреносната мрежа“ и на системни услуги.

(2) Договорите по ал. 1 се сключват между независимия преносен оператор, от една страна, и:

1. крайни клиенти, присъединени към електропреносната мрежа;

(...)

Чл. 13. (И.. и доп. - ДВ, бр. 39 от 2014 г.; изм. и доп., бр. 90 от 2015 г., в сила от 20.11.2015 г.) (1) Предмет на договорите по чл. 11, т. 2 е предоставянето на услугата „пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа“.

(2) (И.. - ДВ, бр. 90 от 2015 г., в сила от 20.11.2015 г.) Договорите по ал. 1 се сключват между независимия преносен оператор, от една страна, и:

1. крайни клиенти, присъединени към електропреносната мрежа;

(...)

Чл. 14. (И.. и доп. - ДВ, бр. 39 от 2014 г.) (1) (И.. - ДВ, бр. 39 от 2014 г.) Предмет на договорите по чл. 11, т. 3 е предоставянето на услугите „достъп до електроразпределителната мрежа“ и „пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа“.

(2) Договорите по ал. 1 се сключват между оператора на електроразпределителна мрежа, от една страна, и:

1. (доп. - ДВ, бр. 39 от 2014 г.) крайни клиенти, присъединени към електроразпределителната мрежа при общи условия;

(...)

Чл. 28. (...)

(3) (И.. - ДВ, бр. 39 от 2014 г.) Операторът на електроразпределителна мрежа заплаща на независимия преносен оператор мрежовите услуги, относими към електропреносната мрежа, за цялото количество електрическа енергия, пренесено до крайни клиенти, присъединени към съответната електроразпределителна мрежа .

Чл. 29. (И.. и доп. - ДВ, бр. 39 от 2014 г.) (1) (И.. - ДВ, бр. 39 от 2014 г.) Мрежовите услуги се заплащат от клиенти и производители върху фактурираните количества активна електрическа енергия, в съответствие със средствата за търговско измерване и/или предоставена мощност в местата на измерване, определени в съответствие с Правилата за измерване на количеството електрическа енергия и до говорите по чл. 11, т. 1, 2 и 3 по утвърдените от КЕВР цени.

(2) (И.. - ДВ, бр. 39 от 2014 г.) Клиенти и производители, присъединени към електропреносната мрежа, дължат утвърдени от КЕВР цени за достъп до електропреносната мрежа, за пренос по електропреносната мрежа, други мрежови услуги по електропреносната мрежа за съответния ценови период, които заплащат на независимия преносен оператор.

(3) (И.. - ДВ, бр. 39 от 2014 г.) Клиенти и производители, присъединени към електроразпределителната мрежа, дължат утвърдени от КЕВР цени за достъп до електропреносната мрежа, за пренос по електропреносната мрежа, за достъп и пренос по електроразпределителната мрежа, други мрежови услуги за съответния ценови период, които заплащат на оператора на електроразпределителната мрежа и/или на крайния снабдител и/или на доставчика от последна инстанция. За тези клиенти и производители цената за достъп до електропреносната мрежа и цената за пренос по електропреносната мрежа се заплащат от разпределителното предприятие на независимия преносен оператор съгласно договорите по чл. 12 и 13.

НАРЕДБА № 3 ОТ 21.03.2013Г. ЗА ЛИЦЕНЗИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ В ЕНЕРГЕТИКАТА (Обн. - ДВ, бр. 33 от 05.04.2013 г., издадена от председателя на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране).

Чл. 142. (1) Комисията разглежда жалби на:

1. ползватели на мрежи и съоръжения срещу оператори на преносни и разпределителни мрежи, добивни предприятия, оператори на съоръжения за съхранение на природен газ и оператори на съоръжения за втечен природен газ, свързани с изпълнението на задълженията им по Закона за енергетиката, и на потребители срещу В и К оператори, свързани с предмета на регулиране по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги;

(...)

Чл. 147. (...)

(2) Когато в резултат на проверката по жалбата и събраните в хода на административното производство доказателства комисията установи, че жалбата е основателна, тя с решението си дава задължителни указания и определя подходящ срок за изпълнението им.

НАРЕДБА № 6 ОТ 24.02.2014 Г. ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИ И КЛИЕНТИ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ КЪМ ПРЕНОСНАТА ИЛИ КЪМ РАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ ЕЛЕКТРИЧЕСКИ МРЕЖИ (Обн. - ДВ, бр. 31 от 04.04.2014 г., в сила от 04.04.2014 г.; изм. и доп., бр. 36 от 13.05.2016 г., в сила от 13.05.2016 г.; изм. и доп., бр. 77 от 04.10.2016 г., в сила от 04.10.2016 г., издадена от председателя на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране)

Чл. 4. (1) За проучване на условията за присъединяване на обект на клиент към електрическата мрежа се подава писмено искане до съответния мрежови оператор по местонахождение на обекта в случаите:

1. при изграждане на нов обект;
2. при преустройство на обект по реда на ЗУТ;
3. при увеличаване на договорената присъединена мощност на съществуващ, присъединен към електрическата мрежа обект;
4. при обособяване на нов обект със самостоятелно измерване на електрическата енергия чрез отделяне от съществуващ обект, който е присъединен към електрическата мрежа;



5. при промяна на броя на фазите независимо от това, дали се променя договорената присъединена мощност;
6. при изграждане на нови съоръжения за присъединяване, свързано с повишаване на категорията по осигуреност на електроснабдяването;
7. за временно електроснабдяване на строителни обекти;
8. за временно електроснабдяване на преместваеми обекти по смисъла на ЗУТ;
9. за електроснабдяване на приемници на електрическа енергия в незастроен имот;
10. за електроснабдяване на съществуващ обект, който не е присъединен към електрическата мрежа;
11. за присъединяване на обект с прекратен достъп до мрежата;
12. при искане за допълнително захранване, при запазване категорията на осигуреност.

Чл. 124. Границата на собственост между електрическите съоръжения на оператора на преносната мрежа и съответно оператора на разпределителната мрежа се определя от:

1. начина на присъединяване;
2. вида на съоръженията за присъединяване.

Чл. 125. (1) При присъединяване на електрическа уредба на оператора на **разпределителната мрежа** чрез електропровод, **собственост на оператора на преносната мрежа, границата на собственост е:**

1. мястото на присъединяване на кабелните крайници към уредбата на оператора на разпределителната мрежа - при кабелен електропровод;
2. клемите за присъединяване на проводниците на електропровода към проходните изолатори за преминаване през външните стени на уредбата на оператора на разпределителната мрежа - при въздушен електропровод и закрыта уредба на оператора на разпределителната мрежа;
3. клемите за присъединяване на проводниците към съоръженията на уредбата на оператора на разпределителната мрежа - при въздушен електропровод и открита уредба на оператора на разпределителната мрежа;
4. клемите за присъединяване на електропровод на оператора на разпределителната мрежа към електропровод, собственост на оператора на преносната мрежа.

(2) АLINEя 1 се прилага и когато електрическа уредба на оператора на разпределителната мрежа се присъединява към електрическа уредба на оператора на преносната мрежа чрез електропровод, собственост на оператора на разпределителната мрежа.

#### Европейско законодателство

ДИРЕКТИВА 2009/72/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА ОТ 13 Ю. 2009 ГОДИНА ОТНОСНО ОБЩИТЕ ПРАВИЛА ЗА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ И ЗА ОТМЯНА НА ДИРЕКТИВА 2003/54/ЕО (Директива 2009/72/ЕО).

Чл. 2. Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

(...)

3. „**пренос**“ означава транспортиране на електроенергия по взаимосвързана система със **свръхвисоко и високо напрежение** с цел да бъде доставена до **крайни клиенти** или разпределители, като не се включва доставка;

4. „оператор на преносна система“ означава физическо или юридическо лице, което отговаря за експлоатацията на преносната система, за нейната поддръжка и ако е необходимо — за развитието на преносната система на дадена територия, а където е приложимо — за взаимовръзките на тази система с други системи, както и за осигуряването в дългосрочен план на способността на системата да покрива разумни искания за пренос на електроенергия;

5. „**разпределение**“ означава преноса на електроенергия по разпределителни системи с **високо, средно и ниско напрежение** с цел да бъде доставена до клиенти като не се включва доставка;

6. „оператор на разпределителна система“ означава физическо или юридическо лице, отговорно за функционирането на разпределителната система, за нейната поддръжка и ако това е необходимо — за развитието на разпределителната система на дадена територия, а ако е приложимо — за взаимовръзките на тази система с други системи, както и за осигуряването в дългосрочен план на способността на системата да покрива разумни искания за разпределяне на електроенергия;

(...)

18. „ползвател на система“ означава физическо или юридическо лице, снабдяващо преносна или разпределителна система или снабдявано от нея...

(...)

#### Чл. 35

Определяне и независимост на регулаторните органи

1. Всяка държава-членка определя един-единствен национален регулаторен орган на национално равнище.

(...)

#### Чл. 37

Задължения и правомощия на регулаторния орган

4. Държавите-членки гарантират, че регулаторните органи разполагат с правомощия, които им позволяват да изпълняват задълженията, посочени в параграфи 1, 3 и 6, ефективно и без забавяне. За тази цел регулаторният орган има най-малко следните правомощия:

а) да издава обвързващи за електроенергийните предприятия решения;

(...)

11. Страна, която има оплакване срещу оператор на преносна или разпределителна система във връзка със задълженията на този оператор съгласно настоящата директива, може да отнесе жалбата си към регулаторния орган, който, в качеството си на орган по уреждане на спорове, излиза с решение в срок от два месеца след получаване на жалбата. Този срок може да бъде удължен с два месеца, когато регулаторният орган изиска допълнителна информация. Този удължен срок може да бъде удължен допълнително със съгласието на жалбоподателя. Решението на регулаторния орган има обвързваща сила, ако и докато не бъде отменено при обжалване.

(...)

15. Жалбите, посочени в параграфи 11 и 12, не засягат упражняването на правото на обжалване в съответствие с общностното и/или националното право.

16. Решенията на регулаторните органи са напълно мотивирани и обосновани и подлежат на съдебен контрол. Решенията са обществено достъпни, като същевременно се запазва поверителността на чувствителната търговска информация.

17. Държавите-членки гарантират, че на национално равнище съществуват подходящи механизми, съгласно които всяка страна, засегната от решение на регулаторния орган, има право да обжалва пред орган, който е независим от заинтересованите страни и от което и да е правителство.

(...)

#### Чл. 49.

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива до 3 март 2011 г.. Те незабавно информират Комисията за това.

Държавите-членки прилагат тези мерки от 3 март 2011 г., с изключение на член 11, който се прилага от 3 март 2013 г.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки. ...“

#### Практика на Съда на Европейския съюз

Решение на Съда по дело C-439/06 (трети състав), постановено при действието на Директива 2003/54/ЕО:

(...)

45 Съгласно член 20, параграф 1 от Директива 2003/54 принципът на свободния достъп се прилага към електропреносните и към електроразпределителните мрежи. Член 2, точки 3 и 5 от същата директива дава определения на понятията „пренос“ и „разпределение“. Преносът е дефиниран като транспортирането на електроенергия по свързана мрежа на свръхвисоко и високо напрежение с цел нейната доставка до крайни потребители или разпределители. Разпределение е транспортирането на електроенергия по разпределителни мрежи на високо, средно и ниско напрежение с цел доставката ѝ до потребители. Преносът и разпределението не включват доставката. Определение на понятието „доставка“ е дадено в член 2, точка 19 от Директива 2003/54, където се посочва, че доставката е продажбата на електроенергия на потребители.

46 От тези определения следва от една страна, че преносната мрежа е свързана мрежа, която служи за транспортиране на електроенергията със свръхвисоко и високо напрежение, предназначена да бъде продадена на крайни потребители или на разпределители, а от друга — че разпределителната мрежа е мрежа, която служи за транспортиране на електроенергия с високо, със средно или с ниско напрежение, предназначена да бъде продадена на потребители на едро или на крайни потребители.

(...)

48 Що се отнася на първо място до естеството на преносните и разпределителни мрежи по смисъла на Директива 2003/54 и до количеството електроенергия, пренасяно чрез посочените мрежи, следва да се отбележи, че единствен критерий за разграничение между преноса и разпределението представлява напрежението на електроенергията.

49 Всъщност по смисъла на член 2, точки 3 и 5 от директивата „преносна мрежа“ се отнася до електроенергия със свръхвисоко и високо напрежение, а „разпределителна мрежа“ осигурява транспортирането на електроенергия с високо, средно или ниско напрежение. ...“

Решение на Съда по дело C-239/07 (трети състав), постановено при действието на Директива 2003/54/ЕО:

(...)

45 От това следва, че като включва ползвателите на мрежата в своето приложно поле, член 20, параграф 1 от Директивата предоставя и на привилегированите потребители право на недискриминационен достъп до мрежите.

46 Една от целите на Директивата е достъпът до мрежата да бъде свободен, което представлява — както бе припомнено в точка 33 от настоящото решение — съществена мярка за завършването на вътрешният пазар на електроенергия, и да се основава на обективни, недискриминационни и прозрачни критерии, както и на оповестени преди влизането им в сила тарифи, а не на собствено усмотрение.

47 От това следва, че държавите членки запазват свобода на действие, за да насочат ползвателите на мрежи към единия или другия вид мрежи, при условие обаче, че мотивите за тези действия не са дискриминационни и са налице обективни съображения. Следователно ползвателите на мрежи имат право на достъп до електроенергийна мрежа, но държавите членки могат да решат, че присъединяването ще се извършва към един или друг вид мрежа. Трябва обаче да се провери дали възприетите от държавите членки критерии са обективни и дали не са дискриминационни.

48 В това отношение желанието да не се допусне големи потребители да се присъединяват направо към преносни мрежи, което би довело до понасяне на тежестите във връзка с разпределителните мрежи единствено от малките потребители и следователно до увеличение на цените на електроенергията, може да обоснове задължението за приоритетно присъединяване към разпределителна мрежа. Н. съд обаче трябва да провери дали тези мотиви са действителни и дали се основават на обективни и недискриминационни критерии.

49 С оглед на всички тези съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 20 от Директивата трябва да се тълкува в смисъл, че определя задълженията на държавите членки по отношение само на достъпа, а не на присъединяването на трети лица към преносните и разпределителни електроенергийни мрежи, и не предвижда, че системата за достъп до мрежите, която държавите членки са длъжни да установят, трябва да позволява на привилегированите потребители да избират по свое усмотрение вида мрежа, към която желаят да се присъединят. Посоченият член 20 трябва да се тълкува и в смисъл, че допуска национална правна уредба, която предвижда, че оборудване на привилегирован потребител може да се присъедини с преносна мрежа само ако поради установени технически изисквания или изисквания във връзка с управлението операторът на определена разпределителна мрежа откаже да присъедини към разпределителната мрежа оборудването на привилегирован потребител, което се намира в определения в лицензията на оператора район на дейност. Н. съд обаче трябва да провери дали изпълнението и прилагането на тази система се извършва въз основа на критерии, които са обективни и не допускат дискриминация между ползвателите на мрежи.

### **Мотиви за отправяне на преюдициалното запитване**

По допустимостта на искането:

Основното твърдение на жалбоподателя [фирма] (EP Юг) по същество се свежда до това, че след като обектът на [фирма] е присъединен към електрическата мрежа на ниво средно напрежение, клиентът следва да се счита присъединен към електроразпределителната мрежа на EP Юг, независимо от вещноправния статут на съоръженията, към които са присъединени електрическите уредби на клиента. Поради това и по силата на чл. 29, ал. 3 от Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ), [фирма] следва да заплаща утвърдените от КЕВР цени за използваните мрежови услуги (достъп до електропреносната мрежа, достъп и пренос по електроразпределителната мрежа) на EP Юг в качеството му на оператор на електроразпределителната мрежа за съответната лицензионна територия. В този смисъл, тезата на жалбоподателя е, че докато [фирма] продължава да ползва мрежови услуги на ниво средно напрежение, договорът за достъп и пренос по разпределителната мрежа с EP Юг не може да бъде валидно прекратен едностранно от клиента, ако той продължава да ползва тези услуги, чиито единствен възможен (лицензиран) доставчик за територията, на която се намира обектът на [фирма] е EP Юг.

В допълнение, [фирма] твърди, че купува електрическа енергия за собствено ползване, т.е. дружеството се явява краен клиент по смисъла на §1, т. 27г от Допълнителните разпоредби на ЗЕ. По силата на чл. 104а, ал. 1 ЗЕ, крайните клиенти използват електрическата мрежа, към която са присъединени, въз основа на публично известни общи условия. Нещо повече – чл. 104, ал. 1 ЗЕ изрично изключва необходимостта отношенията между крайните клиенти и съответния мрежов оператор да се уреждат чрез сделка. От систематичното тълкуване на тези разпоредби следва, че основание за ползване на мрежата от всеки краен клиент е фактът на присъединяването на неговия обект към съответната мрежа (преносна или разпределителна), а не наличието на индивидуален договор за предоставяне на услугите достъп и пренос. Следователно дори да се приеме, че индивидуалният договор за достъп и пренос между [фирма] и ЕР Юг е прекратен с отправеното предизвестие, това не води до отпадане на основанието за ползване на електроразпределителната мрежа от заинтересованото лице. Щом като обектът на [фирма] продължава да е присъединен към електроразпределителната мрежа (т.е. на ниво средно напрежение), заинтересованото лице е длъжно да заплаща цена за достъп и пренос по мрежата на ЕР Юг, като правата и задълженията на страните в тази връзка са предвидени в публично обявените Общи условия на договорите за достъп до електроразпределителната мрежа и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на ЕР Юг.

От своя страна, ответникът по жалбата КЕВР и заинтересованото лице твърдят, че обектът на [фирма] е присъединен към електрически съоръжения, собственост на оператора на електропреносната мрежа - [фирма] (Е.). В този смисъл, според тях обектът следва да се счита за присъединен към електропреносната мрежа на Е.. С оглед на този довод, независимо че в административното производство пред КЕВР не е имало спор, че обектът на [фирма] продължава да бъде снабдяван с електрическа енергия на ниво средно напрежение, административният орган е приел, че ЕР Юг няма основание да начислява такси за мрежови услуги на [фирма]. Именно поради това КЕВР е дала съответните указания на жалбоподателя с оспореното решение.

Следователно ключовият въпрос от значение за материалната законосъобразност на оспорения административен акт, а оттам и за правилното решаване на делото, е въпросът към коя електрическа мрежа е присъединен обектът на [фирма] – към електроразпределителната мрежа или към електропреносната мрежа и следователно на оператора на коя от двете мрежи дължи заплащане на такси. Ето защо решаващо значение за преценката относно основателността на доводите на страните по делото има въпросът за разграничението между лицензионните дейности пренос и разпределение на електрическа енергия, съответно разграничението между понятията електропреносна и електроразпределителна мрежа.

Понятията „пренос“ и „разпределение“ на електрическа енергия са дефинирани съответно в чл. 2, т. 3 и т. 5 от Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО. Поради това разрешаването на този въпрос несъмнено изисква тълкуване на Общностното право, за да може решението на националната юрисдикция да бъде съобразено с неговите разпоредби, ползващи се с предимство пред вътрешните нормативни актове.

За европейския законодател, видно от определенията в чл.2, т.3 и т.5 от Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година критерий за определяне на вида лицензионна дейност е вида на напрежението на електроенергията, която се транспортира. Така „пренос“ означава транспортиране на електроенергия по взаимосвързана система със свръхвисоко и високо напрежение, а „разпределение“ означава преноса на електроенергия по разпределителни системи с високо, средно и ниско напрежение. При преноса целта е да бъде доставена електроенергията до крайни клиенти или разпределители, докато при разпределението целта е да бъде доставена до клиенти, като и в двата случая не се включва доставка. НО, при тази оскъдно формулирана дефиниция и ако се приеме, че единственият разграничителен критерий за „пренос“ и „разпределение“ е вида на напрежението ( както е прието в параграф 48 на Решение на С. по дело С-439/06), то очевидно е налице противоречие по отношение на високото напрежение. Този единствен критерий не може самостоятелно да отговори на въпроса по коя точка ще се дефинира пренос на енергия с високо напрежение, ако всички останали условия съвпадат, тъй като и двата вида лицензионна дейност и по т.3 и по т.5 на чл.2 включват в обхвата си транспортиране на електроенергия с високо напрежение. Тези разсъждения навеждат настоящият състав до предположения, че освен вида на напрежението - свръхвисоко, високо, средно и ниско, чрез тълкуване на разпоредбите би следвало да се изведе и допълнителен критерий, когато има съвпадение на дейностите по първия критерий, а именно „вида на напрежението“.

Втори критерий може да бъде видът и функционалностите на системата, т.е. съвкупността от електропроводи и електрически уредби по които преминава електрическият ток. По настоящия спор е изяснено от вещото лице, че електрическите уредби, чрез които [фирма] получава електричество са такива за средно напрежение и са собственост на Е. (подстанция „Рибари“), а електропроводът е публична държавна собственост, управлявана от Държавното предприятие „Пристанищна инфраструктура“ (кабелен електропровод „Ново пристанище“). Въпреки това обаче, Е. притежава издадена от КЕВР лицензия за оператор на преносна, а не на разпределителна мрежа. Следователно и този критерий не може да играе роля на разграничителен за решаване на спора, още повече, че до края на 2016г. [фирма], ползвайки същите съоръжения е имало сключен договор с оператора на електроразпределителната мрежа, поради което и е заплащало такси на Ер Юг ( по силата на Договор №610/30.09.2013г. за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа, който е бил прекратен с едномесечно предизвестие до Ер Юг с писмо изх. № 700/06.10.2016г. от клиента [фирма].

На последно място, като критерий би могла да се разглежда собствеността на използваните електрически съоръжения, който критерий е възприет от българския закон. Преди приватизацията на електроразпределителните дружества в Б. не съществува разграничение между производство, пренос и разпределение на електроенергия, тъй като всички тези дейности са се осъществявали от Държавата, а всички електропроводи и съоръжения за пренос, разпределение и снабдяване са били държавна собственост. През октомври 2004 г. австрийската Е. подписва сделка за закупуването на 67% от електроразпределителните дружества в П. и Стара З.. Групата Е. Б., към която принадлежи [фирма] (с предишно наименование [фирма]) е създадена след приватизация на енергийни дружества в началото на 2005г. и първоначално обхваща бизнес дейности в областта на разпределението и продажбата на електрическа енергия в Ю. Б.. През втората половина на 2006г., Е. Б. отделя дейностите по електроразпределение и снабдяване в две отделни дружества. В резултат на това, „Е. Стара З.“ е преименувано на „Е. Б. Електроснабдяване“ и му е възложена дейността по доставката и продажбата на електроенергия. „Е. П.“ започва да се занимава с разпределение на електрическа енергия под името [фирма], като в последствие променя наименованието си на [фирма] ( EP Юг).

В §1, т.44 от Допълнителните разпоредби на българския Закон за енергетиката понятието „пренос на електрическа енергия“ е дефинирано като транспортиране на електрическа енергия през преносната мрежа, като това определение не внася никаква яснота, а се опитва да препрати към друго понятие „преносна мрежа“. Според §1, т.20 от ДР на ЗЕ "Електропреносна мрежа" е съвкупност от електропроводи и електрически уредби, които служат за пренос, трансформиране на електроенергията **от високо на средно напрежение** и преразпределение на електроенергийни потоци. Дефиницията за пренос на електроенергия, която може да се изведе оттук, като възприета от българския законодател видимо не съвпада с дефиницията на чл.2, т. 3 на Директива 2009/72/ЕО.

Определението за „Разпределение на електрическа енергия“ в т. 49 на §1 от Допълнителните разпоредби на ЗЕ също препраща към понятието „разпределителни мрежи“. Според §1, т.22 от ДР на ЗЕ "Електроразпределителна мрежа" е съвкупност от електропроводи и електрически уредби с **високо, средно и ниско напрежение**, която служи за разпределение на електрическа енергия. Изводимата дефиниция за „електроразпределение“ изглежда съответна на приетото в чл.2, т.5 на Директивата, ако българският законодател не я беше допълнил с предвиденото в чл. 88, ал.1 от ЗЕ: „Разпределението на електрическа енергия и експлоатацията на електроразпределителните мрежи се осъществяват от оператори на електроразпределителни мрежи - **собственици на такива мрежи** на обособена територия, лицензирани за извършване на разпределение на електрическа енергия за съответната територия.

Критерият за собственост на мрежата е доразвит по-подробно в чл.124 и чл.125 от Наредба №6 от 24.02.2014г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи, където изрично е указана границата на собственост между обекти на оператора на електроразпределителната и обекти на оператора на електропреносната мрежи. Т.е. българският законодател ясно е разграничил двата вида мрежи, според границата на собствеността. В същия смисъл в чл.1.1.1. от Лицензия №Л-140-07/13.08.2004г. на жалбоподателя ЕР ЮГ ЕАД е казано, че той може да предоставя мрежови услуги само чрез съоръжения, които са негова собственост или върху които е носител на вещни права. В такъв случай българският законодател поставя като разграничителен критерий границата на собственост на съоръженията, принадлежащи към електрическата мрежа, а относно вида на напрежението на електрическия ток (по конкретно високо и средно), позицията му е неясна.

В Директивата обаче липсват дефиниции за „електропреносна мрежа“ и за „електроразпределителна мрежа“. Очевидно за европейския законодател водещо значение за разграничението е естеството на дейността, а не мрежата, нито нейната собственост. В мотивите на Решение на Съда на Европейския съюз по дело C-439/06 (трети състав), постановено при действието на Директива 2003/54/ЕО в т. 48 се казва, че от определенията в Директивата, които са пренесени и в чл. 2, т. 3 и т. 5 от Директива 2009/72/ЕО що се отнася до естеството на преносните и разпределителни мрежи и до количеството електроенергия, пренасяно чрез посочените мрежи, следва да се отбележи, че единствен критерий за разграничение между преноса и разпределението представлява напрежението на електроенергията. Това тълкуване обаче не дава отговор на всички въпроси, които практически могат да възникнат, особено при прилагането му в държави – членки, в които в миналото не е съществувало разграничение между производство, пренос и разпределение на електроенергия. В този смисъл, във връзка с фактите по делото възниква въпросът възможно ли е собствеността върху съоръженията, чрез които се транспортира електроенергията да е критерий и то ако е, водещ или допълнителен за определяне на вида лицензионна дейност. В цитираната в отговора на заинтересованото лице практика на националните съдилища - Решение № 12157 от 10.11.2016 г. по адм. д. № 1138/2016 на Върховния административен съд; Решение № 7853 от 07.06.2013 г. по адм. д. № 558/2013 на Върховния административен съд и др. се приема, че разграничението между преносна и разпределителна мрежа, съответно между пренос и разпределение на електрическа енергия, следва да се извърши въз основа на собствеността върху съоръженията, към които е присъединен обектът на клиента, а не въз основа на нивото на напрежение. В други актове на националните съдилища – напр. Определение № 1256 от 05.02.2015г. по адм. д. № 266/2015 на Върховния административен съд се приема, че: „Според тяхното предназначение електропроводните линии са преносни (предимно за ел. ток с високо напрежение - 110, 220 и 400 kV) и разпределителни (електропроводи до 20 kV)“. Видно е, че част от българските съдии също отдават значение на нивото на напрежение като критерий за принадлежността на съответните съоръжения към електропреносна или електроразпределителна мрежа. Изводът е, че понятията „пренос“ и „разпределение“ на електрическа енергия не се тълкуват еднозначно в съдебната практика. От една страна е налице противоречие между тълкуването от различни състави на български съдилища. От друга страна се установява и несъответствие между възприетия критерий за разграничение между тези две дейности в практиката на С. и този, прилаган в част от актовете на българските съдилища. Противоречията в практиката ясно демонстрират, че разпоредбите на Директива 2009/72/ЕО се нуждаят от тълкуване с оглед разкриване на действителния им смисъл.

Наличната относима практика на Съда на Европейския съюз - Решение на Съда по дело C-439/06 (трети състав) и Решение на Съда по дело C-239/07 (трети състав) постановени при действието на Директива 2003/54/ЕО, отменена с Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО също не може да даде приложимо за всички възможни практически хипотези тълкуване на понятията „пренос“ и „разпределение“, или поне такава, необходимо за решаване на висящия пред Административен съд София правен спор. Недостатъчността на възприетия в Решение на Съда по дело C-439/06 разграничителен критерий беше обсъдена по-горе.



Решение на Съда по дело C-239/07 в параграф 46 приема, че „Една от целите на Директивата е достъпът до мрежата да бъде свободен,...и да се основава на обективни, недискриминационни и прозрачни критерии, както и на оповестени преди влизането им в сила тарифи, а не на собствено усмотрение“. Според параграф 47.: “Държавите членки запазват свобода на действие, за да насочат ползвателите на мрежи към единия или другия вид мрежи, при условие обаче, че мотивите за тези действия не са дискриминационни и са налице обективни съображения. Следователно ползвателите на мрежи имат право на достъп до електроенергийна мрежа, но **държавите членки могат да решат, че присъединяването ще се извършва към един или друг вид мрежа.** Трябва обаче да се провери дали възприетите от държавите членки критерии са **обективни и дали не са дискриминационни.**“ В настоящото дело, нито в мотивите на решението на КЕВР, нито в приложените до момента доказателства, нито в становищата на страните е застъпено, че Българската държава, като е приела описаната по-горе национална нормативна рамка за дейностите по пренос и разпределение и е възприела като критерий границата на собственост на съоръженията е целяла да насочи ползвателите на мрежи към единия или другия вид мрежи, при едновременното условие, че мотивите за тези й действия не са дискриминационни и са налице обективни съображения за това. При съществуването на същите дефиниции в действащия и през 2013г. Закон за енергетиката, Държавата в лицето на КЕВР е търпяла или поне няма данни да е предприела никакви мерки срещу сключеният Договор №610/30.09.2013г. за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на Ер Юг, който е бил впоследствие едностранно прекратен от клиента [фирма] в края на 2016 година. При това бездействие на Държавата по отношение на оператора, към който [фирма] към онзи момент е избрал да се присъедини, а именно Ер Юг, очевидно липсва ясен критерий и позиция, който националният съд в този си състав да може да изследва и прецени, дали е обективен и недискриминационен, за да приложи разрешението на Съда по дело C-239/07.

От друга страна параграф 48. на Решение по дело C-239/07 по-нататък разяснява: „ В това отношение желанието да не се допусне големи потребители да се присъединяват направо към преносни мрежи, което би довело до понасяне на тежестите във връзка с разпределителните мрежи единствено от малките потребители и следователно до увеличение на цените на електроенергията, може да обоснове задължението за приоритетно присъединяване към разпределителна мрежа.“ В конкретният казус обаче фактическите обстоятелства са точно обратните: Държавата, в лицето на КЕВР, чрез постановеното от последната решение фактически подкрепя желанието на голям потребител като [фирма] да се присъедини направо към преносната мрежа, което би могло да доведе до понасяне на тежестите във връзка с разпределителните мрежи единствено от малките потребители и следователно до увеличение на цените на електроенергията, което е в противоречие с целите на Директива 2009/72/ ЕО за постигане на по-висока ефективност и най-конкурентни цени както за потребителите, така и за промишлеността.

И накрая, параграф 49. гласи: “ С оглед на всички тези съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 20 от Директивата трябва да се тълкува в смисъл, че определя задълженията на държавите членки по отношение само на достъпа, а не на присъединяването на трети лица към преносните и разпределителни електроенергийни мрежи, и **не предвижда**, че системата за достъп до мрежите, която държавите членки са длъжни да установят, трябва да позволява на привилегированите потребители **да избират** по свое усмотрение вида мрежа, към която желаят да се присъединят. Посоченият член 20 трябва да се тълкува и в смисъл, че допуска национална правна уредба, която предвижда, че оборудване на привилегирован потребител може да се присъедини с преносна мрежа само ако поради установени **технически изисквания** или **изисквания във връзка с управлението** операторът на определена разпределителна мрежа откаже да присъедини към разпределителната мрежа оборудването на привилегирован потребител, което се намира в определения в лицензията на оператора район на дейност. Н. съд обаче трябва да провери дали изпълнението и прилагането на тази система се извършва въз основа на критерии, които са обективни и не допускат дискриминация между ползвателите на мрежи.“ Това тълкуване на С. по дело С-239/07 според настоящия състав е също неприложимо, тъй като в конкретния казус спорът между страните е изобщо каква е по същността си предоставяната услуга – такава по пренос или по разпределение, ерго какъв е видът на мрежата, където фактически е извършено присъединяването на ползвателя, тъй като единственото безспорно обстоятелство е чия е нейната собственост и че от техническа страна присъединяването е извършено на ниво средно напрежение.

Следователно, при наличната национална и европейска уредба, както и практика на С. във връзка с разграничението между дейностите „пренос“ и „разпределение“ на електрическа енергия, възниква въпросът дали операторът на електропреносната мрежа има право да присъединява към мрежата клиенти на ниво средно напрежение и да предоставя мрежови услуги на тези клиенти. Ако се приеме, че нивото на напрежение е единственият критерий за разграничение между лицензионните дейности пренос и разпределение на електрическа енергия, дефинирани от европейския законодател, това би означавало, че ЕР Юг има изключително право да предоставя мрежови услуги на всички клиенти, присъединени на ниво средно напрежение в границата на лицензионната територия, независимо, дали е собственик на използваните съоръжения. Клиенти, които са присъединени на ниво средно напрежение следва да заплащат определената от КЕВР цена за достъп и пренос през разпределителната мрежа в полза на ЕР Юг, като вещно – правните въпроси за собствеността на ползваните съоръжения за средно напрежение следва допълнително да се преуредят по съответния ред между настоящите собственици и лицензирания оператор на електроразпределителната мрежа.

Относно собствеността на съоръженията на преносната и разпределителната мрежа, в преамбюла на Директива 2009/72/ ЕО се говори в т.(26), че „... съгласно Директива 2003/54/ЕО, правното и функционално отделяне на операторите на разпределителни системи се изисква едва от 1 юли 2007 г. и въздействието му върху вътрешния пазар на електроенергия тепърва следва да се оцени. Действащите правила за правно и функционално отделяне могат да доведат до ефективно отделяне, при условие че бъдат по-ясно определени и правилно прилагани, а спазването им — следено отблизо. За да бъдат създадени условия на равнопоставеност на пазара на дребно, дейностите на операторите на разпределителни системи следва да бъдат наблюдавани, за да не им се дава възможност да се възползват от вертикалната си интеграция с оглед на конкурентното си положение на пазара, особено по отношение на битовите и малките небитови клиенти.“

В отменената с Директива 2009/72/ЕО Директива 2003/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и отменяща Директива 96/92/ЕО в преамбюла, т.(8) гласи: “ За да се осигури ефективен и недискриминационен достъп до мрежата, в случаите, когато съществуват вертикално интегрирани предприятия, уместно е разпределителните и преносните мрежи да се управляват от юридически разделени образувания. Комисията следва да оцени мерки с равностоен ефект, разработени от държавите-членки за постигане на целта на това изискване, и където е подходящо, да представи предложения за изменение на настоящата директива. Уместно е също така, операторите на преносни и разпределителни мрежи да имат ефективни права на вземане на решения по отношение на активите, необходими за поддържане, експлоатиране и развитие на мрежите, когато въпросните активи се притежават и експлоатират от вертикално интегрирани предприятия. Необходимо е независимостта на операторите на разпределителни мрежи и операторите на преносни мрежи да бъде гарантирана, особено по отношение на интересите на производството и снабдяването. Следователно трябва да бъдат въведени независими управленски структури между операторите на разпределителни мрежи и операторите на преносни мрежи и дружества за производство/снабдяване. Важно е обаче да се направи разграничение между подобно юридическо разделяне и отделяне на собствеността. Юридическото разделяне **не предполага промяна на собствеността** на активите и нищо не пречи подобни или същите условия на наемане на работа да бъдат прилагани във всички вертикално интегрирани предприятия.“ А в т.(10) се казва: „Въпреки че настоящата директива не разглежда въпроси, свързани със собствеността, напомня се, че ако предприятие извършва пренос или разпределение и то е отделено в своята юридическа форма от предприятията, занимаващи се с производство и/или снабдяване, определеният оператор на мрежа може да бъде същото предприятие, което притежава инфраструктурата.“ От горното възниква и по-общият въпрос: допустимо ли е в рамките на действие на Директива 2009/72/ЕО, приета след анализ на ефекта от прилагането на Директива 2003/54/ЕО, който се оценява като „значителен принос за създаването на вътрешен пазар на електроенергия“, държава – членка, запазвайки свободата си на действие да насочи ползвателите на мрежи към единия или друг вид мрежи ( преносна или разпределителна) да въведе във вътрешното си законодателство допълнителен критерий за разделянето на дейностите по пренос и разпределение - именно собствеността върху активите, които се ползват за целта.

В този смисъл е необходимо да бъдат разтълкувани дефинициите за „пренос“ и „разпределение“ на електрическа енергия по смисъла на чл. 2, т. 3 и т. 5 от Директива 2009/72/ЕО, с цел да се прецени съответствието на §1, т. 44, във връзка с т. 20 и по §1, т. 49, във връзка с т. 22 от Допълнителните разпоредби на Закона за енергетиката и във вр. с чл.88, ал.1 от Закона за енергетиката с тях, за да може съобразно даденото тълкуване да се определи от националния съдия приложимото право и да се разреши спорът.

По изложените съображения и на основание чл. 628 от ГПК Административен съд София-град, III отделение, 11 състав

ОПРЕДЕЛИ:

ОТПРАВЯ преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз съгласно чл.267, първи параграф, буква „б“ от Договора за функционирането на Европейския съюз със следните въпроси:

1. Следва ли разпоредбите на чл. 2, т. 3 и т. 5 от Директива 2009/72/ЕО да се тълкуват в смисъл, че единственият критерий за разграничение между електроразпределителна и електропреносна мрежа, съответно между дейностите „разпределение“ и „пренос“ на електрическа енергия е нивото на напрежение и държавите – членки, въпреки свободата си на действие да насочват ползвателите на мрежи към единия или друг вид мрежи ( преносна или разпределителна), не могат да въвеждат като допълнителен критерий за разделянето на дейностите по пренос и разпределение собствеността върху активите, които се ползват за извършването им.

2. При положителен отговор на първи въпрос следва ли потребителите на електрическа енергия, присъединени към електрическата мрежа на ниво средно напрежение да се третират винаги като клиенти на оператора на електроразпределителната мрежа, лицензиран за съответната територия, независимо от собствеността върху съоръженията, към които електрическите уредби на тези клиенти пряко са присъединени и независимо от договорните отношения, които клиентите имат директно с оператора на преносната мрежа?

4. При отрицателен отговор на първи въпрос, по смисъла и за целите на Директива 2009/72/ЕО допустимо ли е съществуването на национални правни норми като тази, съдържаща се в §1, т. 44, във връзка с т. 20 от Допълнителните разпоредби на Закона за енергетиката, съгласно която разпоредба „пренос на електрическа енергия“ е транспортиране на електрическа енергия през преносната мрежа, а „електропреносна мрежа“ е съвкупност от електропроводи и електрически уредби, които служат за пренос, трансформиране на електроенергията **от високо на средно напрежение** и преразпределение на електроенергийни потоци? Допустимо ли е при същото условие съществуването на национални правни норми, като тази на чл. 88, ал.1 от ЗЕ: „Разпределението на електрическа енергия и експлоатацията на електроразпределителните мрежи се осъществяват от оператори на електроразпределителни мрежи - **собственици на такива мрежи** на обособена територия, лицензирани за извършване на разпределение на електрическа енергия за съответната територия.“

СПИРА на основание чл.631, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс производството по делото до произнасянето на Съда на Европейския съюз.  
Определението не подлежи на обжалване.

Съдия: